

Nr 11.

Ankom till riksdagens kansli den 23 februari 1925 kl. 4 e. m.

Utlåtande i anledning av väckt motion om ändring i de allmänna grunderna för hushållningssällskapen.

(2:a avd.)

I en inom första kammaren väckt, till utskottet hänvisad motion, nr 175, av herr *Lindhagen* har hemställts, att riksdagen måtte besluta den ändring i de allmänna grunderna för hushållningssällskapen:

1:o) att 2 § erhåller följande ändrade lydelse: »Envar kommunalt röstberättigad äger efter därom gjord, av ledamotsavgift åtföljd, skriftlig anmälan inträda såsom ledamot i hushållningssällskap, inom vars område han är bosatt»; eller

2:o) om detta ej kan bifallas, att sagda 2 § erhåller den förändrade lydelsen, att envar kommunalt röstberättigad, vilken idkar lanthushållning eller därtill hörande binäring, eller fiske eller hemslöjd *eller väsentligen försörjer sig såsom lant- eller skogsarbetare*, skall äga inträda som ledamot.

Beträffande den motivering, som åberopats såsom stöd för denna framställning, hänvisas till motionen.

Enligt de förändrade allmänna grunder för hushållningssällskapens organisation, som godkändes av 1923 års riksdag och begynt tillämpas med innevarande års ingång, äger envar kommunalt röstberättigad, vilken idkar lanthushållning, därtill hörande binärningar, fiske eller hemslöjd rätt att *utan inval* inträda såsom ledamot i hushållningssällskap, inom vars område näringen idkas. Hushållningssällskap äger därjämte *genom val* medelst enkel röstövertikt utse även andra personer till ledamöter i sällskapet.

Såsom i motionen erinrats, framfördes — av samma motionär — vid 1923 års riksdag ett förslag i samma syfte som det första av de nu alternativt gjorda yrkandena. I anledning av detta yrkande anförde jordbruksutskottet enhälligt, att då utskottet ansett den av Kungl. Maj:t föreslagna begränsningen av rätt till inträde lämplig samt med beaktande att genom invalsrätten möjlighet föreläge att bereda även andra för hushållningssällskapens angelägenheter intresserade och kunniga personer ledamotskap, utskottet ej funnit skäl förorda herr Lindhagens ändringsyrkande. Vid frågans behandling i riksdagens kamrar framfördes ändringsförslaget i så

till vida ändrad form, att yrkandet allenast avsåg att berättiga lantarbetare till inträde utan inval. Utskottets förslag vann emellertid bifall med betydande majoritet.

Spörsmålet om utvidgning av rätten till inträde utan inval i hushållningssällskap har alltså nyligen varit föremål för riksdagens ståndpunktstagande. Utskottet finner sig nu sakna anledning att frånga den sålunda intagna ståndpunkten, helst som de nya bestämmelserna först från och med innevarande år kommit i tillämpning och erfarenhet därför saknas rörande deras verkningar. Utskottet vill emellertid även nu framhålla, att genom invalsrätten möjlighet föreligger att bereda vilken som helst för hushållningssällskapens angelägenheter intresserad och kunnig person, alltså även en lant- eller skogsarbetare, ledamotskap. Då det icke synes vara anledning hysa farhågor för, att denna rätt skall alltför snävt tillämpas, hyser utskottet för sin del den förhoppningen, att ifrågavarande bestämmelser skola komma att visa sig tillfredsställande.

Utskottet.

Under återopande av det anförda får utskottet hemställa,

att förevarande motion I:175 icke måtte till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 23 februari 1925.

På jordbruksutskottets vägnar:

O. NILSSON.

Vid detta ärendes slutbehandling hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Hellström, Nilsson* i Kabbarp, *Boberg, Elisson, Ingeström, Norin, Gabrielsson* och *Luterkort* samt

från andra kammaren: herrar *Nilsson* i Tånga, *Johansson* i Uppmälby, *Sjöblom, Pettersson* i Bjälbo, *Uddenberg* i Karlskoga, *Lorichs* och *Gustafson* i Vimmerby.
